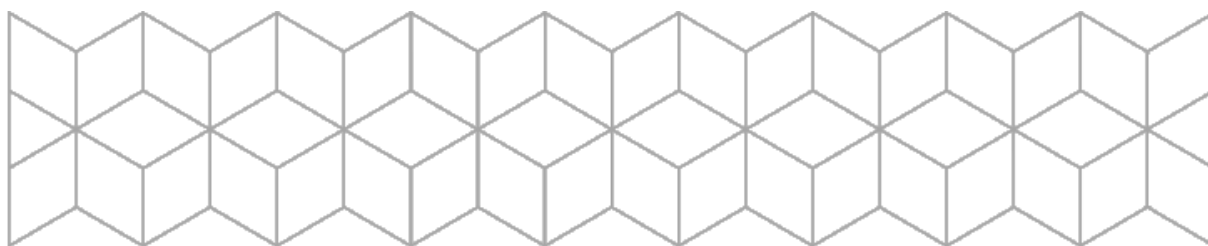


# EKSAMEN

<b>Emnekode:</b> LFDNOR11	<b>Emnenavn:</b> Norsk (førskolelærerutdanning), ny og utsatt eksamen
<b>Dato:</b> 17.11.2017	<b>Eksamenstid:</b> 4 timer, fra 9:00 til 13:00
<b>Hjelpemidler:</b> Ingen tillatte hjelpemidler	<b>Faglærere:</b> Linda E. Emilsen Inger Martine Mosfjeld
<b>Om eksamensoppgaven:</b> <p>Oppgavesettet består av 3 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare oppgaven.</p> <p>Alle kandidatene skal besvare <b>én</b> av oppgavene, enten oppgave 1 eller oppgave 2.</p> <p>Det skrives med sort eller blått på utdelte ark til dette formålet. Pass på at det blir tilstrekkelig gjennomslag på kopiene.</p> <p>Når du er ferdig, gjør du tegn til en vakt som kontrollerer oppgaven din før du kan gå.</p>	
<b>Sensurfrist: 4.12.2017</b> Karakterene er tilgjengelige for studenter på Studentweb <a href="http://www.hiof.no/studentweb">www.hiof.no/studentweb</a>	



Besvar **en** av oppgavene under:

*ENTEN*

### **1. Barns språkutvikling – og andrespråksutvikling – fra et lingvistisk perspektiv**

Anne Høigård skriver: «Språk- og begrepsutviklingen skjer først og fremst som uformell læring gjennom hverdagsaktiviteter. Det gjelder læring av førstespråket så vel som andrespråket. Skal et barn med annet morsmål bli god i norsk, kan en ikke satse ensidig på norskopplæring. En må også styrke morsmålet!»

Gjør først rede for barns språkutvikling; fonologisk, morfologisk, syntaktisk og semantisk fra ca. 1 år til 4-5 år.

Beskriv deretter hvilke utfordringer barn som lærer norsk som andrespråk, kan møte på disse fire områdene.

Presenter til slutt ulike språkpedagogiske tiltak barnehagen kan sette i verk for å møte noen av disse utfordringene.

*ELLER*

### **2. Voksne i samtale med barn (se også vedlegg)**

«En samtale mellom en voksen og et barn er preget av stor ulikhet på alle områder som er viktige når det gjelder å føre en samtale, som språkferdighet, kunnskap, erfaring, vurderingsevne og makt. Dette stiller store krav til den voksne» (Høigård, s.70).

Helt fra den første protodialogen med spebarnet lærer barnet seg at språket er egnet til å skape kontakt. Barnehagen har et særlig ansvar for at barnet utvikler sine evner til å bruke språket i ulike situasjoner.

Beskriv først hvordan barn fra tidlig alder tar i bruk språket i dialog/samtaler (kontaktfunksjonen) og hvordan voksne i barnehagen kan legge til rette for og stimulere denne utviklingen.

Drøft deretter de to dialogene i de vedlagte tekstene, «Duplo» (tekst 1) og «OL-maskoter» (tekst 2). I drøftingen skal du ta utgangspunkt i begrepene på listen under på en måte som viser at du forstår disse begrepene/begreps-parene:

- samtaleemne
- tilknytningsreplikker/videreføringsreplikker
- ulike typer spørsmål
- turgiving
- begrepsutvikling

Vurder til slutt dialogferdighetene til barnas samtalepartnere (de voksne) ut fra det du vet om god stimulering fra de voksne.

**VEDLEGG** til ny/utsatt eksamen i norsk ved førskolelærerutdanningen høsten 2017

**TEKST 1: LEIK MED DUPLO** (fra Høigård)

*Anna (snart 2 år) er på besøk hos noen venner som har en stor kasse med duploleiker. Hun er snart ivrig i gang med å leike. Innimellom henvender hun seg til den voksne som sitter like i nærheten.*

ANNA (viser den voksne at hun legger en duplomann i badekaret): Sova mann.

VOKSEN: Ja, der kan mannen sove.

ANNA (finner en rutsjebane og viser den voksne): Usabana.

VOKSEN: Ja, der fant du en rutsjebane.

Hvem skal rutsje på den?

ANNA holder opp en brannmann

VOKSEN: Brannmannen skal rutsje.

**TEKST 2: OL-MASKOTER** (fra Høigård)

*Det er samlingsstund i barnehagen. Denne dagen har barna med seg en leike som de får komme fram og vise og fortelle om etter tur. Silje, snart 4 år, har med seg Lillehammerdokkene Håkon og Kristin. Hun kommer fram og setter seg på fanget til den voksne og viser fram dokkene. Den voksne veit at Silje har slekt i England.*

VOKSEN: Du hadde noen fine dukker med deg. Og så har de så fine kapper på seg. Jeg så at du hadde mange slike dukker med deg i dag. Var du på Lillehammer når det var OL?

SILJE: Nei.

VOKSEN: Var du ikke det?

SILJE: Nei, jeg fikk bare dukkene.

VOKSEN: Fikk du dem? Hvem fikk du dem av?

SILJE: Tante Lindsay.

VOKSEN: Var det tante Lindsay som hadde kjøpt dem? Hun har sikkert ikke kjøpt dem i England. Jeg tror ikke de har Håkon og Kristin i England. Tror du det?

SILJE: Nei.

VOKSEN: Nei, det tror ikke jeg heller, for de er ganske norske disse dukkene, med lyst hår og blå øyne og fine kapper. Hm? Jeg husker disse dukkene fra i fjor når det var OL her. Vet du hva OL er, Silje?

SILJE: Nei.

VOKSEN: Det er når mange damer og menn går på ski, spiller ishockey eller går på skøyter. (Tar på dokkene.) Disse dukkene var maskoter under OL. Vet du hva en maskot er?

SILJE rister på hodet.

VOKSEN: Det er som et lite lykketroll. Det var Kristin og Håkon som var lykketroll under OL. De var søte, kan du tro. Det var mange små Håkoner og mange små Kristiner. Det var ti av hver, og (tar på kappen til Kristin-dokka) alle sammen hadde en slik fin kappe på seg og sprang rundt i Lillehammer. Ja, de var kjempefine.

SILJE går tilbake til plassen sin.